

GRACE

O fată care nu valorează
nici două parale

Am călătorit singură spre vest pe cele mai ieftine trasee de autobuz pe care le-am putut găsi. Fiecare kilometru mă ducea mai departe de Plain City, Ohio, unde aş fi fost doar o muscă pe tapetul vieţii aceluia oraşel de provincie. Fiecare nou stat prin care treceam mă elibera de încă o funie legată în jurul inimii, al picioarelor şi al braţelor mele, şi totuşi, mă durea tot corpul şi nu puteam scăpa de senzaţia de ameţeală. Am supravieţuit cu aspirine, biscuiţi şi apă minerală. Plângeam necontenit. În a opta zi, am ajuns în California. După multe ore de la trecerea graniţei am coborât din autobuz şi mi-am aranjat mai bine puloverul. Mă aşteptam să fie soare şi cald, dar în acea după-amiază de octombrie, peste San Francisco plutea ceaţa, era umezeală şi un frig pătrunzător.

Mi-am ridicat geamantanul şi am părăsit staţia de autobuz. Recepţionerii de la hotelurile ieftine pe la care am trecut mi-au spus că nu aveau camere libere. „Mergi în Chinatown¹, m-au sfătuit ei. Poţi să găseşti o cameră acolo.“ Nu ştiam unde se afla Chinatown,

¹ Cartierul chinezesc (n.red.)

așa că sfatul lor nu mă ajuta cu nimic. Despre San Francisco pot spune că are multe dealuri, e înconjurat de apă din aproape toate direcțiile și nu are nicio stradă cu sens unic, din câte se pare. În sfârșit, la un hotel ieftin, un bărbat mi-a acceptat banii – un dolar pe zi, în avans – și mi-a dat cheia unei camere.

Mi-am spălat părul în chiuvetă și mi l-am pus pe bigudiuri, apoi m-am aplecat spre oglindă ca să-mi examinez urmele rănilor. Fruntea mi se vindecase complet, dar scalpul continua să mă doară, din cauza loviturilor de podeaua bucătăriei. Pielea de pe coaste era învinețită. Încă îmi simțeam umărul umflat și rigid din cauza luxației, iar tăietura de pe buză aproape dispăruse. M-am întors și m-am așezat pe marginea patului. Eram flămândă, dar prea speriată ca să ies afară, din cauza unui sunet ciudat care venea prin pereți.

Am deschis poșeta și am scos decupajele pe care doamna Miller, care mă învățase să dansez de la vârsta de patru ani, le luase dintr-o revistă și mi le dăduse acum câteva luni. Am netezit anunțul cu palma, ca să pot studia desenul Expoziției Internaționale Golden Gate. Chiar și amplasarea lui pe Treasure Island¹ părea un semn.

„Uite, Grace, se caută șase mii de lucrători, mi-a spus doamna Miller. Dansatori, cântăreți, sudori, tâmplari. Oameni calificăți pentru toate meseriile.“ Apoi oftase. „Am vrut să merg în atâtea locuri când eram tânără, dar îți trebuie curaj – și talent – să abandonezi totul și pe toți cei pe care îi cunoști. Tu ai putea să o faci totuși.“ Cele câteva cuvinte ale ei și acea foaie de hârtie îmi dăduseră curajul să cred că puteam cu adevărat. La urma urmelor, la vârsta de șapte ani, am câștigat premiul întâi la bălciul organizat în Plain City datorită felului în care cântam și dansam step, iar de atunci l-am câștigat în fiecare an.

„Întotdeauna ți-ai dorit să pleci de acasă, mi-am spus în sinea mea. Doar pentru că a trebuit să scapi mai devreme decât te-ai fi așteptat, asta nu înseamnă că nu vei ajunge renumită.“

¹ Insula Comorii (n.tr.)

Dar vorbele mele încurajatoare – într-o cameră înspăimântătoare de hotel, într-un oraș necunoscut, în mijlocul nopții – nu îmi diminuă cu mult temerile. Imediat ce m-am băgat în pat, am văzut cum, practic, pereții se apropiau de mine. Ca să mă calmez, am început să execut un exercițiu pe care l-am inventat când eram foarte mică, trecându-mi palmele de-a lungul brațelor (mi-am fracturat tibia când aveam trei ani; mama îi spusese doctorului Haverford că mă lovisem căzând pe scări) și al coastelor (câteva coaste fracturate în decursul anilor), iar apoi ridicând fiecare picior și strângându-l până la tălpi (picioarele mi-au fost des lovite, până când am început să dansez). Ritualul mă întărea și mă relaxa. Acum eram singură în lume, fără să am o casă unde să mă pot întoarce și fără să am pe cineva pe care să mă pot baza, dar, dacă supraviețuisem bătailor tatălui meu și prejudecăților mărunte ale locuitorilor din orașul natal, atunci puteam să trec cu bine peste orice alte obstacole pe care viitorul avea să mi le scoată în cale. Posibil. Sper.

În dimineața următoare, mi-am pieptănat părul, ridicându-mi șuvițele laterale și lăsându-mi buclele libere în partea de jos, precum Carole Lombard în filmul *My Man Godfrey*¹. Am îmbrăcat rochia pe care mi-o cumpărase tata când ne-a dus în Cincinnati ca să se aprovizioneze pentru spălătorie. Alesesem o rochie din bumbac trandafiriu, cu un imprimeu geometric, format din pătrate de culoare galben-muștar și gri-oțel, care se întrepătrundeau. Mama a spus că modelul materialului și tiparul rochiei păreau prea mature pentru mine – și poate că așa era – dar acum mă consideram norocoasă că purtam ceva atât de sofisticat.

Am coborât hotărâtă scările și am ieșit în stradă. Am întrebat și am cerut indicații aproape la fiecare colț de stradă și în final am reușit să găsesc drumul spre feribotul care se îndrepta spre Treasure Island, aproape dincolo de jumătatea golfului și chiar sub

¹ Comedie romantică din anul 1936 (n.tr.)

podul Bay, pentru a mă îmbarca. Mi-am imaginat că toată lumea de la bord căuta o slujbă la Expoziția Internațională Golden Gate. La cât de entuziasmată eram, tangajul feribotului pe apa agitată mă făcea să ameteșc și să-mi fie foame, până când m-am simțit din nou năucită și mi s-a făcut rău. Imediat ce am ajuns la docuri, toți au început să meargă repede, din dorința de a ajunge primii la interviuri. Și eu am făcut la fel. Am zărit primii palmieri, ceea ce era captivant, deoarece acest lucru însemna că eram, cu siguranță, în California. Nu mai văzusem niciodată ceva asemănător intrării în expoziție. Turnuri gigantice, compuse din cuburi suprapuse, înconronate cu elefanți stilizați flancau poarta. Dincolo de aceasta, am văzut turnuri încă înconjurată de schele. Sunetele ciocanelor, bâzâitul ferăstraielor electrice, vuietul tractoarelor, al buldozerelor și al autocamioanelor cu platformă și strigătele bărbaților care dădeau ordine și înjurau ca pe șantier îmi asurzeau urechile.

– Vor fi gata la timp? întrebă un bărbat foarte aproape de urechea mea.

Am tresărit, așa cum făceam din cauza terorii pe care o simteam când eram în preajma tatălui meu. M-am întors și am văzut un tânăr occidental, de aproape doi metri înălțime, cu umeri largi și păr blond, cu mâinile ridicate defensiv.

– Îmi pare rău că te-am speriat.

Când m-am uitat în ochii lui albaștri, mi-a zâmbit smerit. Părea mai mare decât mine – poate că avea în jur de douăzeci de ani. Îmi întinse mâna.

– Mă numesc Joe.

– Eu sunt Grace.

Fără nume de familie. Asta mi-a plăcut.

– Caut o slujbă ca asistent, conducător de ricșă.

Nu se deranjă să-mi explice ce însemna asta.

– Dar adevăratul motiv pentru care mă aflu aici este că îmi plac avioanele și îmi place să zbor.

În față, ceilalți oameni de pe feribot dispăruseră dincolo de poartă.

– Îmi plac atât de mult avioanele, încât părinții mi-au spus că, dacă iau numai note de zece la liceu, mă vor lăsa să iau lecții de zbor, continuă Joe, fiind sigur că eram interesată să aud ce avea de zis. M-am antrenat la Piper Club. Am învățat să decolez, să aterizez, ce să fac în caz că se oprește motorul și cum să ies din picaj. Acum am permis de pilot.

Printre alte lucruri, din cele spuse reieșea că familia lui avea o stare materială destul de bună.

– Ce legătură are asta cu postul de asistent?

Își trecu mâna prin păr râzând.

– Hidroavioanele de la Pan Am¹ vor decola și ateriza chiar aici, pe Treasure Island!

Am dat din cap, prefăcându-mă interesată, neștiind despre ce naiba vorbea.

– Te-am plictisit destul, recunoaște Joe. Îmi cer scuze pentru asta. Ce faci aici?

– Sunt dansatoare.

– Frumos. Făcu semn din cap, spre poartă. Am face bine să-i ajungem din urmă.

M-am împiedicat ușor din cauza tocurilor, iar el m-a prins de braț și apoi s-a retras instinctiv. Ochii i se măriră. Mi-am dat seama că dorea să-și ceară scuze din nou.

– De unde ești? l-am întrebat fără să mă gândesc, sperând să-i distrag atenția.

– Din Winnetka, Illinois. Merg la Cal.

Văzând că păream confuză, mi-a explicat:

– Universitatea California. Acolo este, arătând spre est. În Berkeley. Stau la cămin. Și tu?

– Eu sunt din Plain City, Ohio.

¹ Companie aeriană (n.red.)

– N-am auzit de orașul ăsta, dar suntem amândoi din Vestul Mijlociu, iar statele noastre sunt practic vecine. Prieteni?

Am dat din cap. Era un tip drăguț și atrăgător și mi-a plăcut felul în care partea stângă a gurii îi zvâcnea atunci când zâmbea.

– Pfiu! zise și își șterse fruntea, mimând ușurarea.

Era și amuzant.

Când am ajuns cu toții la rulotă, un bărbat – îmbrăcat cu pantaloni gri din flanel, cu o geacă de piele, cu fermoarul tras până la jumătatea pieptului și cu o pălărie de culoarea cărbunelui pusă pe frunte pentru a-și proteja ochii de lumina soarelui – sări pe o ladă și vorbi, acoperind zgomotul din jurul nostru:

– Mulți dintre voi ați venit de departe. Este minunat! Avem nevoie de mulți oameni pentru a pune pe picioare locul acesta. Dacă sunteți pictori, electricieni sau instalatori, mergeți la Curtea celor Șapte Mări. Harry vă va conduce până acolo.

Jumătate din cei prezenți îl urmară pe cel indicat ca fiind Harry.

– Înțeleg că ceilalți sunt aici pentru alte posturi sau roluri, continuă bărbatul cu pălărie. Dacă vreți să conduceți unul dintre tramvaiele cu elefant, să lucrați la administrație, să deveniți asistenți, prezentatori, chelneri, pompieri sau agenți de pază, atunci mergeți la Curtea Florilor. Nu veți găsi flori, ci doar o altă rulotă, ca aceasta.

– Acolo trebuie să merg eu, șopti Joe. Așadar, îți urez succes!

Se îndepărtă împreună cu un alt grup. Se întoarse să mă privească, îmi ură baftă ridicându-și degetul mare și îmi zâmbi din nou, ceea ce am făcut și eu. Pășea cu atât de multă încredere, încât praful se ridica în jurul pantofilor săi. În vacarmul din jurul meu, mi-am dat seama că fredona *All of Me*¹. Îmi plăcea acel cântec.

Bărbatul cu pălărie captă atenția celor rămași.

¹ Cu toată ființa mea (n.tr.)

– Bine, atunci, spuse el. Dacă vă aflați aici pentru a fi manechini, dansatori sau cântăreți, atunci aveți treabă cu mine. Voi vorbi cu fiecare în parte. După o evaluare preliminară, vă voi trimite la audii. Dacă reușiți... ei, la naiba, spuse el fluturându-și mâna în aer. Cunoașteți procedura. Aliniați-vă aici.

Oamenii intrară în rulotă unul după altul, ieșind după aproximativ cinci minute, zâmbind sau strâmbându-se. Am încercat să mă pregătesc pentru întrebările pe care mi le-ar putea adresa despre experiența mea ca dansatoare și mi-am amintit iar de tata. Poate că acasă mă bătea, dar îi plăcea să se laude cu premiile pe care le câștigasem. Mă stimulase să fiu o „americancă veritabilă“, ceea ce însemna că mă lăsa să merg la Rialto ca să urmăresc musicalurile, pentru a mă inspira să mă antrenez și mai serios. Am adorat-o pe Eleanor Powel în *Broadway Melody* din 1936, în care dansa fără muzică. Am văzut acel film de vreo zece ori, iar apoi am încercat să-i imit pașii cu fiecare ocazie: pe trotuarul din fața cinematografului, la studioul doamnei Miller și în spălătoria de acasă. Desigur, copiii de la școală au râs de mine când le-am spus că voiam să ajung vedetă. „Tu? O fată din Orient?“ Aveau dreptate într-un fel. Nu era ca și cum ar fi existat vreun actor chinez faimos, în afară de Anna May Wong, iar ea, din câte știam, nu cânta și nici nu dansa. Apoi i-am văzut pe Dorothy Toy și pe Paul Wing – un cuplu de dansatori chinezi – în ciudatul spectacol intitulat *With Best Dishes*¹. Am decis că, dacă ei puteau să o facă, de ce nu aș putea și eu? Dar avea să mă ajute acum vreunul dintre aceste lucruri? Brusc, mi s-a făcut frică și m-am simțit foarte singură.

Când a venit rândul meu, am intrat în rulotă și am închis ușa în urma mea, așa cum făcuseră și ceilalți. Bărbatul mi-a făcut semn să mă așez.

– Numele?

– Grace Lee.

¹ Cu cele mai bune mâncăruri (n.tr.)

– Câți ani ai?

– Suficienți încât să cânt și să dansez, am răspuns eu cu puțină aroganță. Voiam să fiu o vedetă, așa că indiferent de cât de disperată eram, a trebuit să mă port ca o vedetă. Sunt bună.

Gândindu-se la răspunsul meu, bărbatul se ciupi de bărbie.

– Ești orientală, observă el, și chiar faci impresie. Problema este că nu am nimic pentru tine.

Mi-am deschis poșeta, am scos decupajele doamnei Miller și le-am împins pe birou.

– Aici scrie că aveți nevoie de actori pentru Cavalcada Vestului de Aur...

– Acela este un spectacol mare. Cu sute de actori. Dar nu am nevoie de o fată din Orient.

– Nici la Pavilionul Japonez? am întrebat eu, falsa mea încredere scăzându-mi instantaneu. Am venit de foarte departe. Chiar am nevoie de o slujbă.

– Suntem în perioada Marii Crize, copilă. Toată lumea are nevoie de o slujbă. S-a uitat din nou la formularul meu de înscriere. Și nu-mi place să-ți spun, dar tu nu ești japoneză. Grace Lee este nume chinezesc, nu-i așa?

– Își va da cineva seama?

– Copilă, mă îndoiesc că cineva ar ști care este diferența. Tu știi?

Am ridicat din umeri. Nu văzusem niciodată un japonez. Nu văzusem niciun alt chinez în afară de părinții mei și de propria reflexie din oglindă – și de Anna May Wong, Toy și Wing și vreo doi orientali, care interpretau roluri de servitori și menajere în filme, dar aceia nu făceau parte din viața reală – așadar, cum aș putea face diferența dintre un japonez și un chinez? Cunoșteam doar obrajii fini ai mamei mele și mâinile ei crăpate, fața ridată a tatălui meu și mâinile lui aspre. Priveam în gol. Dacă eșuam? Dacă trebuia să mă întorc acasă?

– Nu există orientali în locul de unde vin, am recunoscut eu, dar mereu am auzit că toți arată la fel.

– Așa o fi, mi s-a spus că trebuie să fie autentici... Pocni din degete. Am găsit soluția. Va fi un Sat Chinezesc. Acei oameni își angajează singuri personalul. Poate îți găsesc un rol de dansatoare din China.

– Nu sunt din China. M-am născut aici.

Indiferent, ridică receptorul telefonului. Am ascultat cum mă recomandă celui care presupun că era responsabil pentru Satul Chinezesc. Puse receptorul înapoi în furcă.

– Nu angajează dansatoare pe termen nelimitat. Cu toate problemele din China, nu ar fi corect.

Probleme în China? Citisem în *Plain City Advocate* despre agresiunea Germaniei în Europa, dar ziarul apărea doar o dată pe săptămână. Abia relata evenimentele din Europa și niciodată pe cele din Asia, așadar, nu știam nimic despre China, în afară de vinul din orez pe care îl făcea mama și îl vindea în spatele casei, în serile de vineri și sâmbătă, bărbaților din Plain City – un loc uscat precum creta, chiar și după terminarea prohibiției. Am cugețat asupra tuturor acestor lucruri, care nu erau decât o distragere de la panica pe care o simțeam.

– Ce spuneți despre Gayway? Am întrebat eu amintindu-mi de decupajele doamnei Miller.

– Acela e un carnaval. Nu te văd acolo.

– Am mai fost la un carnaval...

– Nu ca acesta.

– Aș putea fi, am insistat eu, dar ar face bine să nu încerce să mă pună într-un cort, să dansez din buric pentru bărbați, ca la bâlciul din Plain City. Nu aș face niciodată așa ceva.

A scuturat din cap.

– Ești o păpușă chinezoaică în toată regula. Dacă te includ în Gayway, bărbații te-ar devora.

Cele cinci minute alocate expirară, dar bărbatul nu mi-a spus să plec. În schimb, se uita fix la mine, examinându-mi rochia, pantofii, felul în care îmi ondulasem și pieptănasem părul. Mi-am coborât privirea și am stat liniștită. Poate că era dovada că cei inocenți pot rămâne în siguranță, sau că bărbatul chiar era de bună credință, pentru că nu încercase sau sugerase lucruri necinstite.

– Aș putea face orice, am spus eu, cu vocea tremurând acum, chiar dacă este plictisitor sau banal...

– Nu așa te promovezi, copilă.

– Aș vinde hamburgeri, dacă aș fi nevoită. Poate unul dintre actorii din Cavalcada Vestului de Aur se va îmbolnăvi. Ar trebui să aveți pe cineva ca mine prin preajmă, preventiv.

– Ai putea să încerci la administrație, răspuse el cu îndoielă. Dar ai o mare problemă. Ai picioare frumoase, iar silueta și chipul sunt în regulă. Ai o figură care ar face să pălească un crin. Dar accentul tău...

– Accentul meu?

– Mda. Nu ai unul. Trebuie să încetezi să vorbești perfect. Trebuie să sune ca al unui chinez.

Niciodată! Tatăl meu vorbea engleză cu accent pronunțat, chiar dacă era născut aici. Mereu dădea vina pe faptul că fusese crescut într-o tabără de cherestea în Sierra, unde locuia cu tatăl său, care vorbea doar chineză. Engleza mamei mele era fără cusur. Era născută în China, dar era atât de mică atunci când a venit în America, încât și-a pierdut complet accentul. Despre modul în care fusese crescută – trăind, cumva, destul de departe de alți chinezi, deoarece nu avea accent – nu se discutase niciodată. Singura dată în care am întreat-o despre asta, tata m-a lovit. În orice caz, noi trei ne puteam înțelege doar dacă vorbeam în engleză. Și, chiar dacă am fi vorbit toți același dialect, tata nu ne-ar fi permis niciodată să-l folosim. „Dacă vorbești engleză, înseamnă că ești american și trebuie să fim americani tot timpul.“ Spunând lucruri precum „*Am auzit că ai chiulit din nou de la școală*“ și „*Ce mare lucru?*“ arăta că

eram integrați. Dar toate acestea nu însemnau că tata nu-și exagera accentul pentru clienții lui, dacă observa că asta i-ar face fericiți.

– Îmi pare rău, am spus eu. Dar nu pot face ce îmi cereți.

Fără să mai am ceva de adăugat, m-am ridicat să plec. În doar aceste câteva minute, am aflat două lucruri despre mine: nu m-aș înjosi niciodată mimând un accent, așa cum făcea tata (sau Charlie Chan, în filme) și nici nu aș lucra dezbrăcată, ca dansatoare din buric. Bine, da, eram mândră. Dar ce preț trebuia să plătesc pentru asta? Mă simțeam groaznic de speriată și disperată.

– Hei, copilă, așteaptă o clipă. Bărbatul a căutat într-un sertar, a scos o pungă din hârtie maro și apoi veni lângă mine, la ușă. Un sendviș cu șuncă și un măr.

M-am înroșit. Nu promisem slujba. Trebuia să mă umilească și mai mult? Atât de săracă i-am părut?

– Ia-l, spuse el, apăsându-mi punga în mâini. Din partea mea și a soției.

– Mulțumesc.

Avea să fie prima mea masă adevărată de când plecasem de acasă.

Îmi aruncă o ultimă privire compătimitoare.

– Ai încercat la noile cluburi de noapte din Chinatown? Am auzit că ei caută ponei și canari. Văzându-mi privirea confuză, mi-a explicat: Mă refer la dansatori și cântăreți – ponei și canari. Of, nu-ți face griji. Vei învăța destul de repede. Acum, întoarce-te în partea ta de oraș. Întreabă pe oricine. Îți vor spune unde să mergi pentru o audiție. Mă împinse ușor spre ușă și strigă: „Următorul!“.

Întorcându-mă la doc, mi-am amintit de cluburile de noapte. În *Top Hat*¹, *Swing Time*² și *A Star Is Born*³ apăreau cluburi de

¹ Comedie muzicală din anul 1935, în care Fred Astaire joacă rolul unui dansator american. (n.tr.)

² Film din anul 1936, în care joacă Fred Astaire și Ginger Rogers. (n.tr.)

³ Musical american, scris de Moss Hart, în care Judy Garland și James Mason au rolurile principale. (n.tr.)

noapte, deci știam cum arătau: banchete albe, garderobă și fete care vând țigări, șampanie bulbucind în pahare cu picior înalt, bărbați care poartă joben, cravată albă și frac și femei care se plimbă îmbrăcate în rochii de satin, croite în diagonală și care le învâluie corpurile ca niște săruturi discrete. Plecasem hotărâtă să-mi găsec o slujbă la acea expoziție internațională, dar dacă aș fi lucrat într-un club de noapte, ar fi fost și mai bine. Eram foarte încrezătoare: „Voi reuși“.

Dar încă nu aveam habar nici unde se afla Chinatown, nici ce anume să caut odată ajunsă acolo, iar acest lucru m-a agitat atât de mult, încât aproape că mi-a înecat optimismul de moment. Deocamdată nu aveam unde să merg, puteam doar să mă întorc în camera de hotel. Deja uram locul acela, cu gândacii lui, cu femei cu obraji prea ridiați și bărbați în maiouri murdare care veneau și plecau, dar nu aveam de gând să renunț. Nu puteam să renunț, deoarece asta însemna să mă întorc acasă, la tatăl meu.

În ziua următoare, m-am îmbrăcat cu aceeași rochie trandafirie, am cumpărat o hartă și am urmat traseul spre Chinatown. Aerul umed și rece era deprimant. Faptul că treceam pe lângă toate cozile formate în locul în care se servea supă și pe lângă oameni – cred că erau din Oklahoma – îmbrăcați în haine zdrențuite, costelivi și care pierdeau vremea nu mi-a folosit la nimic. Dacă nu aș avea grijă, aș putea ajunge ca ei. Iar corpul mă durea din cauza umezelii. Coastele și umărul îmi zvâcneau când respiram sau când îmi ridicam brațele, dar mi-am amintit că mi-am învins durerea dansând de mai multe ori decât pot număra. Am luat trei aspirine fără apă și m-am rugat în tăcere să nu fiu nevoită să fac o mulțime de piruete în cazul în care aveam să fiu primită la vreo audiere, ceea ce ar fi aproape imposibil, din cauza amețelii mele.

La intersecția străzii California cu Grant Avenue, două clădiri ciudate, cu multe etaje și cu acoperiș din țigle verzi stăteau ca niște străjeri: Sing Chong Bazaar și Sing Fat Bazaar. Ce nume ciudate! În spatele vitrinelor din sticlă groasă erau lucruri pe care

nu le mai văzusem niciodată: mobilă chinezească, mătase și vase. Apoi m-am îndreptat spre Grant Avenue și parcă am intrat într-o altă lume. Stâlpii de iluminat erau împodobiți cu dragoni răsușiți, vopsiți în verde-deschis, roșu și auriu. Jgheburile se ridicau spre cer. Am trecut pe lângă piețe cu produse stivuite în coșuri, chiar pe trotuar, și pe lângă restaurante care făceau reclamă la *chop suey*¹ – orice mai era și aia. Și miresmele! Nu mi-am putut da seama dacă erau bune sau nu – doar ciudate.

Dar nimic nu m-a descurajat mai mult decât faptul că am întâlnit atât de mulți ochi și atât de multe guri, nasuri, mâini și picioare de chinezi. Aici erau sute, poate mii de chinezi. Erau înalți și scunzi, grași și slabi, unii cu pielea mai deschisă la culoare, alții foarte bronzăți. Niciunul dintre ei nu semăna cu tata. Am văzut două femei în vârstă furișându-se pe trotuar, străduindu-se să fie invizibile. Mai departe, am văzut cinci eleve de liceu, care purtau uniforme identice și cărau cărți. Cunoștințele mele despre părul chinezilor era limitat la trei exemple: pletele mamei, strânse în coc; capul tatălui meu, aproape ras; și părul meu, cu bucle făcute de mine. Așadar, chiar și părul era diferit – lung și mătăsos, tuns bob, făcut permanent, ondulat, țepos, zburlit, chelii, și în atât de multe variații de negru. Totul era ciudat și străin, ca și când abia aș fi coborât de pe un vapor în Hong Kong, Canton sau Shanghai – nu că aș fi vizitat vreunul dintre acele locuri – entuziasmându-mă și împietrindu-mă, în același timp. Chinatown era înspăimântător și totodată fermecător, întocmai ca acele povești din cauza cărora, altădată, nu mai reușeam să adorm. Acesta să fi fost motivul pentru care părinții mei insistaseră să trăim departe de toate aceste lucruri?

Aveam nevoie de ajutor.

¹ Preparat din bucătăria chinezo-americană, din carne și ouă gătite la foc rapid, alături de legume ca varza, țelina și germeți de fasole, acoperite de un sos dens (n.tr.)